

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka PhD. v právnej veci navrhovateľa: **V. N.**, bytom V., zastúpený JUDr. Štefanom Detvaiom, advokátom, AK Detvai, Ludik, Malý, Udvaros, Bratislava, Cukrová 14, proti odporcovi: **KOOPERATIVA, poisťovňa, a.s.**, Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 1.512,40 € s príslušenstvom, veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 24 C 69/2009, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. októbra 2013, sp.zn. 9 Co 394/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 3. marca 2011 č.k. 24 C 69/2009-133 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.512,40 € s 8,50 % úrokom z omeškania zo sumy 1.440,60 € od 30. januára 2008 do zaplatenia a s 8,5 % úrokom z omeškania zo sumy 71,80 € od 31. marca 2008 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania vo výške 90,50 € a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 712,44 €, na účet právneho zástupcu navrhovateľa, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že navrhovateľ spôsobil škodu poškodenému - Vojenské lesy a majetky SR, š.p. Pliešovce na jeho motorovom vozidle TATRA T-815, EVČ: M. pri dopravnej nehode dňa 8. novembra 2004. Navrhovateľ mal u odporcu poistené motorové vozidlo pre prípad zodpovednosti za spôsobenú škodu prevádzkou motorového vozidla; odporca poskytol poškodenému náhradu škody vo výške 19.774,- Sk, čím odporca základ nároku uznal. Pokiaľ odporca odmietol plniť nad túto sumu, a to v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 1T 154/2005, porušil povinnosť vyplývajúcu mu z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. poskytnúť plnenie do 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. Prvostupňový súd poukázal na právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 1T 154/2005 zo dňa 22. februára 2006, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný na náhradu škody poškodenému vo výške 245.566,- Sk, na základe znaleckého posudku Ing. H.. Tým považoval nárok na náhradu škody v zmysle § 4 zák.č. 381/2001 Z.z. za preukázaný a nestotožnil sa tak s argumentáciou odporcu, že náhrada škody vo výške nad 656,38 € nebola preukázaná a ani opodstatnená. Na odporcu prešla povinnosť nahradiť za navrhovateľa poškodenému preukázané nároky na náhradu škody podľa § 4 zák.č. 381/2001 Z.z., pričom v konaní bolo preukázané, že odporca poškodenému náhradu škody nad zaplatenú sumu 656,38 € zaplatiť odmietol. V dôsledku toho bolo voči navrhovateľovi zahájené exekučné konanie, v rámci ktorého bola z účtu navrhovateľa odpísaná žalovaná suma. V konkrétnom prípade bola preukázaná výška škody, porušenie právnej povinnosti odporcu a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti odporcu. Išlo o objektívnu zodpovednosť, pri ktorej sa preukázanie zavinenia nevyžaduje. Odporca tým, že neplnil poškodenému, porušil povinnosť vyplývajúcu z vyššie citovaného ustanovenia zákona, následkom ktorej v príčinnej súvislosti vznikla navrhovateľovi škoda odpísaním sumy z účtu vo výške 1.512,40 €, na zaplatenie ktorej prvostupňový súd odporcu zaviazal.

K námietke odporcu, že navrhovateľ porušil povinnosť plynúcu mu z ust. § 10 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z., keď odporcovi neoznámil, že bol proti nemu uplatnený návrh na náhradu škody, súd prvého stupňa uviedol, že ak aj navrhovateľ porušil túto povinnosť, toto porušenie nemá za následok odmietnutie plnenia odporcom, pretože mu to zákon neumožňuje, keďže v zmysle § 5 zákona č. 381/2001 Z.z. nejde o takýto prípad. Súd prvého stupňa sa stotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že odporcovi bol v r. 2005 zaslaný protokol o nehode v cestnej premávke, ktorého prílohou boli lekárske správy a v prípade, že by sa odporca s nimi

bol oboznámit, bol by zistil, že v dôsledku tejto dopravnej nehody bola usmrtená osoba a následne bude vedené trestné konanie. Navyše odporca vedel o škodovej udalosti, a teda bolo jeho právom podľa § 10 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. dať navrhovateľovi pokyny a požadovať od navrhovateľa doklady, čo odporca nevyužil. Odporca namietal, že sa navrhovateľ v trestnom konaní nebránil voči vyčíslenej výške škody. V trestnom konaní bolo za účelom zistenia výšky škody na motorovom vozidle poškodeného TATRA T - 815 EČV: M. nariadené znalecké dokazovanie, zo záverov ktorého súd v trestnej veci pri rozhodovaní o výške náhrady škody aj vychádzal. Navrhovateľ tiež proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV v trestnej veci podal odvolanie a rozsudok žiadal v celom rozsahu zrušiť, pričom odvolací Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp.zn. 3To 42/2006 zo dňa 6. júna 2006 ponechal výrok o náhrade škody ako správny, nedotknutý.

Prvostupňový súd ďalej uviedol, že k odpísaniu sumy 43.400,- Sk, v prepočte 1.440,60 € z účtu navrhovateľa došlo dňa 15. mája 2007 a dňa 31. marca 2008 k odpísaniu sumy 2.162,70,- Sk, v prepočte 71,80 €. Navrhovateľ žiadal priznať úrok z omeškania od 30. januára 2008 (deň nasledujúci po uplynutí 15 dní od doručenia výzvy na náhradu škody poškodenému) zo sumy 1.440,60 € a zo sumy 71,80 € odo dňa jej odpísania z účtu. Navrhovateľovi vznikol nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Obč. zák., v zmysle návrhu navrhovateľa, hoci podľa záveru prvostupňového súdu, nárok na priznanie úrokov z omeškania navrhovateľovi vznikol už skôr, pokiaľ ide o sumu 1.440,60 €. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, spočívajúcu v zaplatenom súdnom poplatku za návrh vo výške 90,50 € a z trov právneho zastúpenia celkom vo výške 712,44 €.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporcu rozsudkom z 10. októbra 2013, sp.zn. 9 Co 394/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh navrhovateľa zamietol.

Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania, a to 90,50 € súdny poplatok za odvolanie, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa síce vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, vec však nesprávne právne posúdil, keď nesprávne aplikoval ust. § 5 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., v nadväznosti na nesplnenie povinností poisteného (t.j. navrhovateľa) tak, ako ich upravuje ust. § 10 ods. 3 písm. a/, b/, c/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa mal odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ v súlade s ust. § 10 ods. 3 písm. a/ neoznámil odporcovi, že bol proti nemu v trestnom konaní uplatnený nárok na náhradu škody, keď vykonané dokazovanie preukázalo, že navrhovateľ v tejto súvislosti odporcovi zaslal až právoplatné súdne rozhodnutie v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV sp.zn. 1T 154/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3To 42/2006. Tým, že navrhovateľ odporcovi neoznámil, že voči nemu začalo trestné stíhanie v súvislosti so škodovou udalosťou, si nesplnil povinnosť v zmysle § 10 ods. 3 písm. b/ cit. zákona a napokon ani v zmysle s § 10 ods. 3 písm. c/ cit. zákona. Nesplnenie týchto povinností navrhovateľom nemohlo byť zhojené oznámením poisťnej udalosti navrhovateľom dňa 30. decembra 2004, nakoľko z neho nevyplývalo ani uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným v adhéznom konaní pred súdom (v rámci trestného konania), ani samotné začatie trestného stíhania navrhovateľa. Hoci aj bol odporcovi v r. 2005 zaslaný protokol o nehode v cestnej premávke s lekáorskými správami, nebolo vecou odporcu, aby zisťoval, či nebolo a ak áno, kedy, začaté vo veci aj trestné konanie. Oznamovaciú povinnosť v tomto prípade zákon ukladá navrhovateľovi, ktorý si ju nesplnil. Navrhovateľ tak odporcovi neposkytol súčinnosť v súlade s ust. § 5 ods. 2 písm. c/ cit. zák. Odporca bol potom v zmysle § 5 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z. oprávnený sčasti odmietnuť plnenie, ako aj učiniť, nakoľko mu poisťený (navrhovateľ) ako poisťovateľovi neposkytol potrebnú súčinnosť v súdnom konaní, už len tým, že mu - ako je uvedené vyššie - ani neoznámil, že je voči nemu vedené trestné konanie na Okresnom súde Bratislava IV, v rámci ktorého bol poškodeným vznesený aj nárok na náhradu škody. Na čiastočné odmietnutie plnenia zo strany odporcu tak podľa názoru súdu boli splnené zákonné podmienky.

O trovách celého konania rozhodol odvolací súd na základe § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý ho žiadal zmeniť a potvrdiť, súčasne si uplatnil náhradu trov celého konania. Vytýkal odvolaciemu súdu, že vec nesprávne právne posúdil a následne i nesprávne rozhodol, keď pri aplikácii právneho predpisu napriek riadne zistenému skutkovému stavu veci, nevzal do úvahy všetky ustanovenie tohto právneho predpisu, účel zákona a jeho poslanie. Odvolací súd zameral pozornosť len na ustanovenia zákona, z ktorých vyplývajú povinnosti len pre poisťeného, avšak nezohľadnil povinnosti, vyplývajúce pre poisťovňu, a to vo vzťahu i k monopolnému postaveniu tejto vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla. Vôbec sa odvolací súd nezaoberal tým, že odporca ho minimálne neupozornil na jeho povinnosti, pričom sa takýto postup dá od odporcu očakávať. V tomto smere mal za to, že konanie odporcu bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Odporca sa k podanému dovolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozsudku, ktorý možno napadnúť dovolaním (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý výrok rozsudku bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že po a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p.); obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolateľ procesné vady uvedené v § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

V dovolaní je uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; navrhovateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V predmetnej veci sa navrhovateľ nestotožnil so záverom odvolacieho súdu ohľadom porušenia jeho povinností ako poistenca a následného odmietnutia plnenia celého plnenia

z poistnej zmluvy, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 381/2001 Z.z.).

Podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí.

Podľa § 5 ods. 2 písm. c/ zák. č. 381/2001 Z.z. ak poistná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ je oprávnený plnenie sčasti alebo úplne odmietnuť, ak poistený neposkytne poisťovateľovi potrebnú súčinnosť v súdnom konaní.

Podľa § 10 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. poistený je povinný bez zbytočného odkladu poisťovateľovi písomne oznámiť, že : a/ bol proti nemu uplatnený nárok na náhradu škody a vyjadriť sa k požadovanej náhrade a jej výške, b/ v súvislosti so škodovou udalosťou sa začalo trestné stíhanie alebo konanie o priestupku a zabezpečiť, aby bol poisťovateľ informovaný o ich priebehu a výsledkoch; ak má poistený právneho zástupcu, je povinný oznámiť poisťovateľovi jeho meno, priezvisko a trvalý pobyt alebo jeho obchodné meno a sídlo, c/ právo na náhradu škody bolo riadne uplatnené; v takom prípade je poistený povinný postupovať podľa pokynov poisťovateľa.

Na rozdiel od oznamovacej povinnosti podľa § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zákone č. 381/2001 Z.z. je oznamovacia povinnosť viazaná na vznik škodovej udalosti., ktorou je skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práv poškodeného na plnenie, či už zo strany poisťovne alebo Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

V § 10 ods.3 zák.č. 381/2001 Z.z. je uložená povinnosť poistenému bez zbytočného odkladu písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú bezprostredný vzťah k plneniu z poistnej zmluvy. Táto povinnosť, resp. jej nedodržanie má vplyv na možnosť poisťovne postupovať podľa citovaného § 5 ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. Toto porušenie povinnosti musí byť vedomé, ktoré je potrebné vykladať v širšom obsahu ako úmyselné porušenie povinnosti. V prípade, ak je vedomosť spojená s porušením povinnosti, je potrebné vykladať to tak, že nejde len o skutočnú vedomosť poisteného (teda, že poistený skutočne vedel o existencii povinnosti, ktorú má dodržiavať), ale aj predpokladanú vedomosť poisteného, ktorá vyplýva na jednej

strane z povinností uložených právnym predpisom (nevyvrátiteľná právna domnienka zakotvená v § 2 ods. 3 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, podľa ktorej o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka) a takisto je potrebné za vedomé porušenie povinnosti pokladať porušenie povinnosti, ktoré poistený na seba vzal poistnou zmluvou. Dovolateľ uviedol, že nedopatrením porušil ustanovenie § 10 ods. 3, ale mal za to, že určenie výšky škody znalcom v trestnom konaní nie je možné považovať za konanie, ktoré by bolo nespravodlivé. Navyiac k porušeniu došlo v dôsledku závažnosti dopravnej nehody, ktorú neúmyselne spôsobil, ale ktorá mala ťažké následky a v tomto kontexte mal odporca i pristúpiť k svojmu oprávneniu odmietnuť časť plnenia.

Dovolací súd v tomto smere však poukazuje na časovú os skutkových udalostí. K poistnej udalosti – dopravnej nehode, ktorú spôsobil navrhovateľ prišlo dňa 8. novembra 2004 a odporca plnil na základe zápisnice z obhliadky po dopravnej nehode výšku skutočnej škody 656,38 €, ktorú poukázal 21. septembra 2005 poškodenému. Až 19. januára 2007 navrhovateľ oznámil písomne vznik škodovej udalosti, ktorú preukázal právoplatným rozsudkom v trestnom konaní v spojení s adhéznym konaním, v ktorom si poškodený uplatnil náhradu škody vo výške 245 566 Sk a na ktorú bol i navrhovateľ zaviazaný. Námietky navrhovateľa, že uznal odporca nárok na plnenie, keď neodmietol plniť z poistnej udalosti, v tomto smere nie sú dôvodné. Ak navrhovateľ oznámil vznik škodovej udalosti až na základe právoplatného výsledku trestného konania, v ktorom bol priamo zaviazaný na náhradu škody, jednoznačne porušil povinnosť uloženú mu v § 10 ods. 3 zák.č. 381/2001 Z.z. Zo zákona č. 381/2001 Z.z., ako to ostatne správne uzavrel i odvolací súd vo svojom rozhodnutí, nevyplýva žiadna povinnosť poisťovne (odporcu), zistiť v priebehu času, či sa začalo trestné konanie, v akom je štádiu, ako prebieha, z hľadiska uplatnenia škody, a to i keď mala vedomosť, že došlo predtým k poistnej udalosti. Túto oznamovaciu povinnosť jednoznačne právny predpis ukladá poisťovni a jej nesplnenie umožňuje poisťovni postup podľa § 5 ods. 2 písm. c/ zák.č. 381/2001 Z.z. tak, ako k tomu došlo v danej veci. Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na konanie odporcu, hodnotiac uplatnenie jeho práv v rozpore s dobrými mravmi, dovolací súd uvádza, že konanie odporcu za také nemožno považovať, nakoľko bolo v súlade so zákonom a zmluvou, ktorá bola vyjadrením zhodnej vôle oboch strán. Dobré mravy predstavujú určitý materiálny korektív, ktorý je potrebný uplatniť v prípade, ak právne predpisy jeho uplatnenie pripúšťajú, najmä z dôvodu, že do obsahu právnych predpisov nie je možné zapracovať všetky situácie, ktoré život prinesie. To však v predmetnej veci nenastalo.

Pokiaľ teda odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že navrhovateľ porušil svoje povinnosti, vyplývajúce mu zo zmluvy a zákona č. 381/2001 Z.z. v takom rozsahu, že to oprávňovalo na druhej strane odporcu, odoprieť jeho plnenie, nespočíva jeho rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. Keďže odvolací súd na daný skutkový stav použil správny právny predpis, tento aj správne vyložil a jeho právne závery zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu, je rozsudok odvolacieho súdu z hľadiska tohto dovolacieho dôvodu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správny. Nakoľko nebolo zistené, že by v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní nebol navrhovateľ procesne úspešný a vznikla mu povinnosť nahradiť trovy procesne úspešnému odporcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na priznanie tejto náhrady (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2016

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

